

Uus aasta toob Rakvere linnaliinidele keskkonnasäästlikud bussid ja muudatusi sõiduplaanides

Mitmel liinil lisandub uusi väljumisi, uus linnaliin nr 4 hakkab teenindama raudteejaama.

Loe lähemalt LK 3

Hauaplatsi kasutuslepingute sõlmimise tähtaeg on 1. veebruar 2022

Linnavalitsus tuletab meelde, et Rakvere linna kalmistutel kodanike kasutuses olevate hauaplatside kasutamiseks tuleb sõlmida hauaplatsi kasutamise leping.

Vaata LK 3

Rohuaia lasteaed pälvis aasta olulisima keskkonnaauhinna

Keskkonnaministeerium andis tänavu esimest korda välja keskkonnasõbraliku haridusasutuse tiitli, mille pälvis Rakvere Rohuaia lasteaed.

Intervjuud lasteaia juhi Ene Noolega saab lugeda LK 5

RAKVERE SÕNUMID

NOVEMBER 2021

RAKVERE KUULUTATI 2022. AASTA EUROOPA SPORDILINNAKS

18. novembril linnavalitsuse valges saalis toimunud pressikonverentsil tegi rahvusvaheline hindamiskomisjon tõelise üllatuse, kui kuulutas Rakvere 2022. aasta Euroopa spordilinnaks. Esialgse info kohaselt oli otsust oodata alles detsembris.

Tiitlit annab välja Euroopa Komisjoni partnerina tegutseva mitetulusühing ACES Europe (European Capitals and Cities of Sport Federation), kelle neljaliikmeline hindamiskomisjon tutvus 16.-18. novembrini kohapeal põhjalikult linna spordiobjektidega ja kohtus spordi- ja linnajuhtidega.

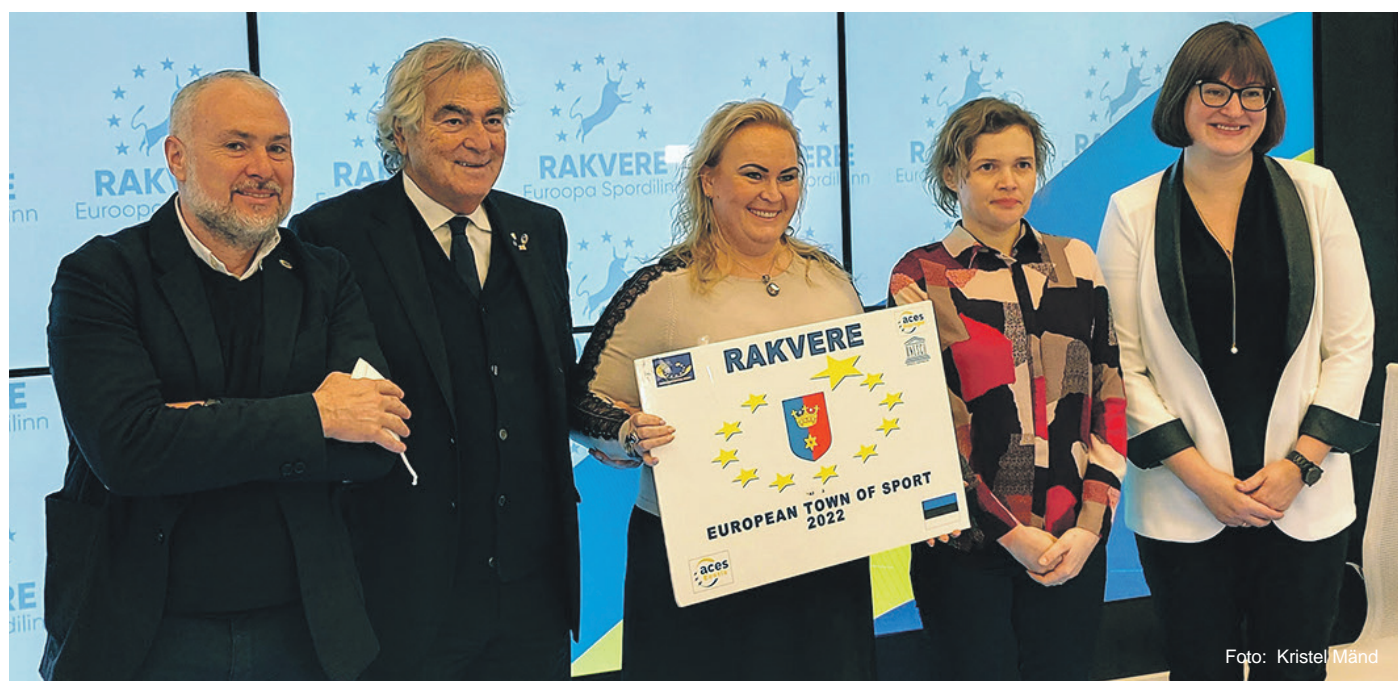
Uudise tegi teatavaks ACES Euroopa president Gian Francesco Lupattelli, kelle sõnul on Rakveres tehtud suurepäraselt tööd ja linna sporditaristu väga hea. „Rakvere on pea 15 000 elanikuga linna kohta kõrge sportliku profiiliga ning tänu väga hästi struktureeritud juhtimis- ja arendustegevusele samal tasemel suurlinnadega,” märkis ta.

ACES Europe peasekretär Hugo Alonso rääkis, et valiku tegemisel lähtutakse 12 erinevast kriteeriumist. Alonso sõnul on nende kogemused Eestist väga head ja siinsed standardid väga kõrged. „50% elanikkonnast aktiivne, 6% linnaelarvest pühendatud spordile (keskmisest kaks korda kõrgem) ja spordialade mitmekesisus

„Tiitel avab kindlasti uusi uksi, aitab edendada koostööd teiste sektoritega ja annab alaliitudele kindlustunnet tuua Rakveresse rahvusvahelisi võistlusi,” märkis Rakvere Spordikeskuse juht Ave Sats ja lubas tiitli võitmist tähistada järgmisel aastal suure spordipeoga.

Pikemat usutlust Ave Satsuga saab lugeda lk 5.

ACES Europe peasekretär Hugo Alonso, ACES Euroopa president Gian Francesco Lupattelli, Rakvere linnapea Triin Varek, spordikeskuse direktor Ave Sats ja abilinnapea Laila Talunik Euroopa Spordilinna tiitli väljakuulutamisel.

teevad Rakverest Euroopa spordilinna tiitli väärilise linna. Õnnitlused kõigi hindamiskomisjoni liikmete nimel,” ütles Alonso.

„Uudise väljakuulutamise pressikonverentsil oli väga suur üllatus! Teadsime, et žürii teeb tavaliselt oma avalduse millalgi detsembris. Loomulikult on suur rõõm ja olen väga uhke meeskonna üle, kes pea pool aastat kandideerimise ettevalmistusega tegelema ja tänan neid selle suure panuse eest,” ütles Rakvere linnapea Triin Varek.

Linnapea sõnul on see Rakverele suur tunnustus: „Tunnustus kõigile eelnevatele linnajuhtidele ja spordivaldkonna eestvedajatele läbi aastate tehtud investeeringute ja töö eest. Rakveres on tugev ja ühthoidev spordikogukond, ilma eestvedajate ja harrastajateta ega ka kohaliku omavalitsuse toetuseta ei oleks meil nii palju ägedaid üritusi ja häid sportimisvõimalusi.”

• Euroopa Spordilinna tiitlile saavad kandideerida Euroopas paiknevad kohalikud omavalitsused, kus elab vähem kui 25 000 elanikku.

• Rakvere linnal tuli kandideerimiseks kokku panna ingliskeelne taotlus, milles anti põhjalik ülevaade linna spordielust ühes valdkonna arengueesmärkidega. Lisaks valmib taotluse eestikeelne kokkuvõte kõigile tutvumiseks.

• Tiitel annab Rakverele võimaluse tutvustada linna Euroopa tasemel atraktiivse sporditurismi sihtkohana ja tihendada rahvusvahelist koostööd, mis tooks piirkonda kõrgetasemelisi võistlusi ja üritusi.

• Euroopa Spordilinna tiitlit antakse alates 2001. aastast. Eestis on selle varasemalt pälvinud Kuressaare (2020) ja Elva (2021).

Jõuluootus linnaruumis

Rakveres hakkasid tänavu jõulumeeleolu looma järk-järgult tänavapostidel särama lõõnud jõuluehted ja Laia tänava puid ehtivad valgusketid, mis toovad pimedasse aega valgust ja südameisse jõuluootust.

Uudisena tervitavad linna sissesõitudel liikujaid F. R. Kreutzwaldi, Tuleviku ja Karja tänaval originaalsed ja spetsiaalselt Rakvere linna tellimisel valmistatud tarvakujulised tänavapostikaunistused, mis tuule käes pöörlevad.

Pikk 22 asuva Porganditrepi ääres kõrguv uhke vahter mähihi kogu ulatuses tuhandettesse tuledesse ja puu kaunist sära on näha ka keskvaljakult. Detsembri alguses hakkavad Pikka tänavat ehitama viis 3,5 meetri kõrgust valguspuu installatsiooni.

28. novembril alanud adventiaeg lõi tuledesäras helkima linna keskvaljaku, kus on põnevust ja tegevust pakkuvaid installatsioone igas vanuses uudistajatele. Esmakordselt said Keskvaljaku kuplid neid ühendava valgusketi, uudistada saab lumekera koos betoonist valmistatud lumememmega, mis ka heitlike ilmaolude korral kenasti püsib.

Muinasjutuliselt kaunis Rahvaaed sai tiigile kolm lendavat kala ja lisaks võib pargis jalutades läbi müstilise punase ukse piiluda uude aastasse.

Silla tänava puud saavad selga kauni sinise valguskuue ja puude lähedusse seatakse kiik, kus võib mõnusalt jälgida linna sagimist ja loodetavasti talviselt maalilist loodust imetleda.

Varasematest aastatest tuttavad 3D kingipakid hakkavad tänavu kaunistama Palermo terviseraja algust ja rohelist kuuseinstallatsioonid ehitama Ausamba parki. Kaunilt särav valgustunnel seati tänavu üles Aleksandri parki.

Erilised valguslahendused kutsuvad jäädvustama meeleolukaid fotosid jõulusäras Rakverest ja jagama neid kallite ja lähedastega.

Tänavu soovisid ka ühe linnaosa esindajad ja mõned asutused jõuluajal omalt poolt linnaruumis midagi vahvat teha. Näiteks Kondivalu linnaosa soovis kaunistada Karja tn 5 muruväljaku ja noortekeskuse noored toovad jõuluhõngu linna bussipaviljonidesse. Muusika- ja Kunstikool KAUR ning Athena Maja huvikooli noorte kunstisõprade talverõõmutemalisi töid saab imetleda Laada 18 promenaadil.

Linnavalitsus kutsub kõiki eraomanikke ja ettevõtjaid üles oma kinnistutel kasvavaid puid ehitama. Piisab ka sellest, kui seada puule valgusketti ja nõnda loomegi üheskoos linna jõuluvalgust!

Rakvere Linnavalitsus tänab RK Disaini, usinaid elektrikuid, linnaosade elanikke ja noori, kes on aidanud mitmeid ideid ellu viia ja töid teostada!

Soovime kõigile rahulikku adventiaega ja toredaid jalutuskäike jõuluehtes Rakveres!

Armas rakverlane,

Sügisene hingedekuu hõng asendub tasapisi juba jõuluootusega. Tagasivaates on tänu teile kõigile, kes osalesite kohalike omavalitsuste volikogude valimistel, käisite hääletamas ja andsite sellega oma panuse kohaliku elu edendamisesse. Aitäh!

Uuel koalitsioonil on ees tõine aeg ja kokkulepete täitmist jagub nelja aastasse. Arvo Pärdi nimeline muusikamaja on jätkuvalt prioriteet. Haridusametuste hoonete korrastamine saab alguse, tõstame sünni- ja ranitsatoetust ja jätkame tasuta hommikusöögi pakkumisega lasteaias ja -hoius ning pakume tasuta hommikuputru ka koolides. Soov on uuendada linna keskvaljakut ja korrastada Pikk tn 22 väljaku müürid, leia noortekeskusele tänapäevased tegevusruumid, lahendada mure maadlusaaliga ja linnatransport saab olema tasuta alates 65. eluaastast. Vabastame lapsevanemad lasteaias kohatasust suvel üheks kuuks, kui laps lasteaias ei käi. 2022. aasta sügiskuu vabanevad kinnistuomanikud kohustusest hoida kõnniteed lumevabad, see saab olema linna kohustus. Lennuvälja linnaossa loome täiendavaid võimalusi ettevõtetele oma ärihoonete rajamiseks ja loome vajaliku taristu ning valmistame ette uued elamupiirkonnad, kuhu saab ehitada kodu. Soovime panustada rohkem, et roheline mõtteviis jõuaks kõigi inimesteni ja kõikides meie tegevustes kajastuks innovaatsilisus, keskkonnasõbralikkus, turvalisusele, energiasäästule ja rohemajandusele mõtlemine. Käivitame kaasa eluarve. Ja see ei ole veel kindlasti kõik.

Usun, et järgnevatel aastates mahub ka palju vahvaid kultuuri- ja spordisündmusi ning Rakvere on turismisihkohana jätkuvalt atraktiivne. Ka selle nimel tuleb edasi pingutada ja tegeleda koostöös heade partneritega linna turundamisega.

Elu COVID-19 viiruse levikuga on endiselt ärev ja keeruline. Oleme kõik sellest mõistetavalt väsinud. Aga tark on hoida enda ja teiste tervist. Õnneks on vaktsiin kättesaadav ja kõigil on võimalus ennast kas esmase süstimise või tõhususdoosi läbi kaitsta.

Ja peagi on jõulud. Linnaruum täitub tasapisi jõuluvalgusega. Advendiaeg on ikka rohkem pere ja sõpradega koosolemise päralt – võtke aega, et olla koos, ja jalutada linnas, avastada valguslahendusi, mida linnakunstnik on kõigi rõõmuks loonud. Rõõm väikestest asjadest on tihti see, mis hinge hellaks teeb või helisema paneb. Soovin, et igas teie päevas leiduks see väike rõõm.

Head tervist ja rahulikku jõuluootust,

Triin Varek, Rakvere linnaapea

Presidendi tunnustus

13. oktoobril jõudis Rakvere Linnavalitsusse president Kersti Kaljulaidi tunnustus "Kaunis kodu 2021" - Rakvere Vallimäe vabaõhukeskus!

Lääne-Virumaalt esitati konkursile kokku 12 objekti, millest pälvisid presidendi tunnustuse kolm ja ühena neist meie suureks rõõmuks ka Lääne-Virumaa kroonijuveel – Rakvere Vallimäe vabaõhukeskus. Kuna Covidi tõttu tänava pidulikku tänuüritust presidendi juures ei toimunud, saabus tunnustus postiga.

Pikka tänavat ehivad linna aukodaniku Edith Kotka-Nymani skulptuur

Päikesekullane Rakvere tervitas 3. oktoobri lõunal arvukat rahvahulka, kes olid kogunenud Pikk tänav 22 väljakule linna aukodaniku, Edith Kotka-Nymani skulptuuri pidulikule avamisele.

Edith Kotka-Nyman oli Rakvere hea tahte saadik, kes panustas pikki aastaid Rakvere ja Rootsi Sigtuna kommunide vaheliste tihedate ja viljakate koostöödemete loomisesse pärast Eesti Vabariigi taasiseseisvumist, õpetas eesti keelt ning tutvustas Eesti ja Rakvere kultuuri- ja ajalugu. Rakvere linna aukodaniku tiitel omistati Edith Kotka-Nymanile 1998. aastal.

Skulptuuri avamisel osales suur delegatsioon Rootsist, kus olid esindatud nii Rakvere sõpruslinna Sigtuna esindajad kui Edithi sugulased.

Rakvere linnavalikogu esimees Mihkel Juhkami meenutas oma kõnes, et kui piirid 1990ndate alguses avanesid, tekkisid Rakverel tihedamad sidemed ka Rootsiga. „Õnneks sattus selleks paigaks Sigtuna kommun ja veel suuremaks õnneks sattus seal elama Edith,“ lausub Juhkami. Edith, kes oli oma esimesel reisel Rakverre tõlgi rollis, jäi meelde lahke, sõbraliku ja aktiivse. Õige pea kujunesid Rakvere ja Sigtuna vahel iga linnajuhi jaoks ideaalsed suhted, kuna tekkisid sõprusühingud, mis tegutsesid aastaid väga intensiivselt. Nagu ka skulptuuri avamisel eesti ja rootsi lugusid esitanud rahvamuusikaansambel Kungla, kes on aktiivselt esinenud mitmel korral nii Rakveres kui Sigtunas toimunud sõprusüritustel.

Mihkel Juhkami sõnul on Rakvere linnal hea komme tunnustada neid inimesi, kes on linna jaoks midagi suurt korda saatnud. „Rakvere linnas on paar suurkujut, kes ei ela enam siin linnas, kuid kes veetsid siin lapsepõlve ja noorusaastad. Üks neist oli Arvo Pärt ja teine Edith Kotka-Nyman. Andes neile aukodaniku tiitli, oleme mõelnud ka sellele, kuidas nad linna realselt saaksid sisse kolida. Meil võiks olla üks väljak, kus nad pidevalt kohal viibivad. Ühe ideena võiks see väljak, kus Edithi skulptuur seisab, lõplikult valmides kanda Sigtuna väljaku nime,“ kõneles ta.

Sigtuna linnaapea Olov Holsti sõnul oli Sigtuna kommunide esindajate jaoks võimalus osaleda nii erilisel tseremoonial suures ja privileeg. Ta meenutas soojalt Edithit, kes tegi aastate jooksul märkimisväärt tööd, lähendamaks Eestit ja Rootsit ning panustas heategevusse. „Edith oli lõputu energiaallikana aktiivne erinevatel elualadel, toetades ja kaasates tüüpilisel edithilikul viisil enda ümber olnud inimesi. Edith oli üks vähestest inimestest, kes tõesti suutis oma eluajal maailma paremaks muuta. Sigtunas on väga vähe Edithi vanuses inimesi, eriti naisi, kes ei tea, kes ta on. Ja kui te palute inimestel Edithit kirjeldada isiksusena, siis lahke, ääretult abivalmis, avatud, soe ja pühendunud on tihti kasutatud sõnad,“ rääkis Sigtuna linnaapea.

Edith Kotka-Nyman kolm last, Hendrik, Katrin ja Helle, lasid kõnelema emal. „Oleme leidnud ema majas palju fotosid ja dokumente, teiste seas ka ühe kirjandi, mille ema kirjutas 12aastasena rootsi keeles, Rootsi koolis, umbes aasta pärast Rootsisse tulekut,“ rääkisid nad. Kirjandis meenutas väike Edith kolm päeva ja kaks ööd kestnud põgenemist üle tormise mere ülerahvastatud ja kipaka laevaga, rannal järele lehitavaid ja nutvaid inimesi, tekirullidesse peidetud noori mehi ja poisse. „Varahommikul, kui avame-rele jõudsim, heisati Eesti sinimustvalge lipp. Lipp, mis viimased neli aastat oli keelatud olnud. Selle lipu all sõitsime tundmatusse. Seda päeva ma ei unusta kunagi. See päev, kui oma armastatud Eestit viimane kord nägin,“ kirjutas ta toona. 28. septembril 1944 jõudsid nad Rootsi, mis tundus neile muinasjutumaana. Rootsi jäi Edith jäi elama 73 aastaks. Ta pidi 31 aastat ootama, enne kui sai

oma armastatud Eestimaad jälle näha. Alles 1975. aastal sõideti terve perega Eestisse. Laste sõnul on Eesti ja Rakvere alati olnud Edithi ja nende südame lähedal. „See, et Edith nüüd igaveseks ajaks Eestisse jõuab, on nii fantastiline meile. Me tuleme teda tihti vaatama,“ lubasid Edithi lapsed.

Edith Kotka-Nyman skulptuuri autoril Gea Sibola Hansenil on südamlilik traditsioon panna igasse valmivasse teosesse kaasa väike luuletus. Seekord inspireeris teda ilus lugu Edithist ja kaunis suvi. Kuid nüüd oli esimene kord, kui ta oma luuletuse avalikustas, sest tavaliselt jäävad need vaid looja enda teada.

Skulptuuri sisse talletatud luuletuse kandis ette Rakvere Teatri näitleja Toomas Suuman.

*Varbad vees ja suvi südames
kuulan mere rahuliku loksumist
suvine meretuul juukseid sasib
värskuse lõhna neisse mässib.*

*Soojad liivaluited
lainete kohin
taamal kajaka hõiked
rohukõrte sahin
sirel lõhnab magusalt.*

Skulptor Gea Sibola Hansen avaldas lootust, et väike Edith võetakse rakverlaste poolt omaks, nii nagu Edith armastas Rakveret. „Kui kellelgi ununeb Edithi lugu, siis on see jäädvustatud QR koodina pingile, mida võib alati avada ja lugeda,“ lisas ta.

Skulptuuri arhitekt Mai Šein tunnustas Rakvere linna suurepärast ideed eest, kus osatakse tänada oma inimesi, neid märgata, innustada ja tunnustada. „See on ju tegelikult elu põhiväärtus.“

Tunnustati ja tänati Rakvere linna õpetajaid

Oktoobri alguses tunnustas Rakvere Linnavalitsus õpetajate päeva puhul linna haridusametuste õpetajaid. Pidulik tänuüritus toimus sedapuhku reaalgümnaasiumi aulaks.

Rakvere linna tänukirja õpetajate päeva puhul said Ly Heinalu ja Silja Miks Rakvere Reaalgümnaasiumist; Elerin Raid ja Krista Tint Rakvere Gümnaasiumist; Eerika Mikk Rakvere Põhikoolist, Merike Karton Rakvere Muusikakoolist, Aiki Lipp Rakvere Spordikoolist,

Nele-Helen Piho Rakvere Eragümnaasiumist, Minni Riar Rakvere Waldorfkoolist, Aime Meigas Kungla lasteaiast, Monica Ilves Triinu lasteaiast, Kaja Luks Rohuaia lasteaiast ja Triin Liima Kauri lasteaiast.

30. septembril tunnustas Lääne-Viru Omavalitsuste Liit (VIROL) Sõmeru keskusehoones aasta õpetaja vastuvõtul maakonna haridusnimesi, kelle seast pälvisid laureaditiitli järgmised Rakvere linna õpetajad:

- Aasta hariduse sõber - Ave Oppo Rakvere Reaalgümnaasiumist
- Aasta huvialaõpetaja - Edvin Lips Rakvere Muusikakoolist
- Aasta tugispetsialist - Anu Sepajõe Rakvere Põhikoolist
- Aasta õppeasutuse juht - Ene Nool Rakvere Rohuaia lasteaiast
- Aasta hariduse pere - Aime ja Edvin Lips

Uus aasta toob Rakvere linnaliinidele keskkonnasäästlikud bussid ja muudatusi sõiduplaanides

2022. aasta esimesel päeval hakkavad Rakvere linnaliine teenindama keskkonnasäästlikud, tänapäevased ja mugavad surugaasil sõitvad bussid. Rakvere linnavalitsus viis tänavu kevadel läbi riigihanke uue avaliku liiniveo korraldamiseks linna bussiliinidel alates 1. jaanuarist 2022, mille võitis AS Hansabuss.

„Rakvere linna jaoks on tegemist väga olulise ja pikaajalise, kaheksa aastat kehtiva lepinguga ning teenus peab reisijate jaoks olema võimalikult kvaliteetne ja läbimõeldud,“ sõnas Rakvere abilinnapea Kert Karus.

Abilinnapea sõnul on Rakvere linna ühistranspordi korralduses tulemas olulisi muutusi nii bussiliinidel, kasutusele võetavates bussides kui ka reisijate sõidumugavuses.

„Võrreldes seni kehtiva sõiduplaaniga lisandub mitmel liinil uusi väljumisi. Samuti avame kauaoodatud uue linnaliini number 4, mis hakkab teenindama raudteejaama ja mille reiseid on kooskõlas Elroni reisirongide sõidugraafikutega,“ rääkis Karus.

Mida on reisijatel täpsemalt oodata?

Liin nr 1 Piira-Näpi-Piira – võrreldes seni kehtiva sõiduplaaniga lisandub tööpäevadel kolm väljumist (ringil Piira-Näpi-Piira kell 10.30, 13.30 ja 18.30) ja puhkepäevadel kolm väljumist (ringil Piira-Näpi-Piira kell 15.30, 16.30 ja 17.30).

Lisaks muutub marsruut – senise Tallinna tn lõigu (Vene, Tuule peatustes enam ei peatu) asemel lisanduvad Võidu-Jaama pst-Öli/Kauba tänavad (hakkab peatuma peatustes Võidu, Raudteejaam).

Liin nr 2 Piira-Lihakombinaat-Piira – võrreldes seni kehtiva sõiduplaaniga muudatusi ei kavandata

Liin nr 3 Torma-Keskväljak/L. Koidula-Torma – võrreldes seni kehtiva sõiduplaaniga lisandub tööpäevadel üks väljumine (suunal Torma-Keskväljak-Torma kell 10.00) ja puhkepäevadel viis väljumist (suunal Torma-Keskväljak-Torma kell 16.00, 17.00 ja 18.00 ning suunal Torma-L. Koidula-Torma kell 16.30 ja 17.30).

Liin nr 4 Raudteejaam-Raudteejaam – uus, raudteejaama peatuse ning reisirongiliiklusega seotud ringliin 12 reisiga päevas. Liini nr 4 teenindav buss hakkab teenindama ka uut alamliini 4a Raudteejaam-Rägavere tee-Raudteejaam, mis hõlmab ühte väljumist koolipäevadel ja mis võimaldab eelkõige Paemurru linnaosa kooliealistel lastel, aga ka teistel elanikel kooli alguse ajaks kesklinna jõuda (kell 07.39 peatusest Rägavere tee kesklinna suunas, jõuab nt 07.43 Polikliiniku peatusesse).

Liin nr 5 Rägavere tee-Põhjakeskus-Rägavere tee – võrreldes seni kehtiva sõiduplaaniga lisandub tööpäevadel kolm väljumist (ringil Rägavere tee-Põhjakeskus-Rägavere tee kell 10.00, 11.00 ja 20.00) ja puhkepäevadel neli väljumist (ringil Rägavere tee-Põhjakeskus-Rägavere tee kell 16.00, 17.00, 18.00 ja 20.00).

Hansabuss alustab Rakvere linnaliinide teenindamist seitsme surugaasil sõitva bussiga,

mille investeeringu orienteeruv kogumaht on 1 miljon eurot.

„Toome Rakvere linna teedele uued keskkonnasõbralikud, CNG surugaasil sõitvad, mugavad MAN Lion's City linnaliinibussid, kus on 80 reisijakohta ning viime teenuse täiesti uuele tasemele. Bussid on keskkonnasäästlikumad seetõttu, et CNG põlemisel jääb järele vaid süsihappegaas ja veeaur,“ sõnas Hansabussi juhatuse esimees Indrek Halliste.

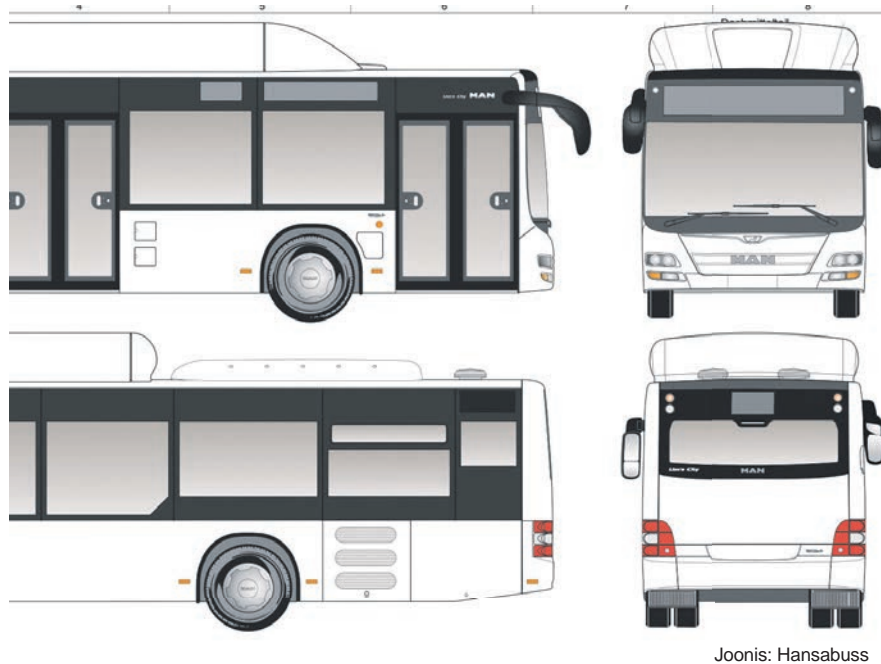
Bussid on varustatud turvakaameratega, LED-välislablood, USB pistikupesadega, stop-nuppudega sõitjate väljumissoovist teavitamiseks ja peatuste teavitamise audio-visuaalse süsteemiga. Sõitjate väljumiseks ja sisenemiseks lülitab buss automaatselt sisse pimedal ajal teenindusüste ümbruses välisvalgustuse.

Bussid on madalapõhjalised ja kallutusfunktsiooniga, mis tagavad ratastooli, abivahendi või lapsekäruga sõitja mugava sisenemise. Bussis on ilma istmeteta ala, mis on varustatud ratastooli ja lapsevankri kinnitamise võimalusega. Lisaks on signaalnupud, millega ratastooli kasutaja saab anda bussijuhtidele märku rambi avamise soovist.

Bussidel on peal GPS-süsteem, mis tagab busside reaajas jälgimise vedajale ning tõstab turvalisust. Samuti aitavad bussidesse paigaldatud kaamerad tagada reisijate turvalisuse kui ka ohutu liiklemise. Bussides on tumendatud tolpeltklaasid, et erinevatel aastaegadel oleks reisijale meeldiv temperatuur. Suvel jahutab reisijate salongi kliimaseade ning talvel soojendab lisakütteseadet.

Halliste märkis, et bussijuhtide sõiduaega kontrollitakse digitaalse sõidumeerikuga ning bussi on paigaldatud alkolukk, mis tagab, et bussijuht on alati piisavalt puhunud ning reibas teele asuma. „Lisaks on bussidel peal süsteem, mis ei lase ustel sulguda enne, kui reisijad on turvaliselt sees ning buss ei lähe enne liikvele, kui uks on täielikult sulgunud.“

„Oleme väga rõõmsad koostöö alguse üle Rakvere linnaga ning ootame Hansabussiga liituma hoolivaid ja tublisid bussijuhte, et ühiselt viia linnaliinide transport täiesti uuele ja keskkonnasõbralikule tasemele,“ lisas Halliste.

Joonis: Hansabuss

Linnaruumi istutati ligi poolsada puud

Septembris korraldas Rakvere linnavalitsus pakumismenetluse uute puude istutamiseks avaliku linnaruumi ja puud pandi mulda oktoobri lõpus.

Linnaednik Anu Otsma sõnul lisandus linna haljastusse 46 lehtpuud. „Jaama puisteele lisandus 35 ja F. R. Kreutzwaldi tänavale 4 läiklehist pärna ning Karja tänaval pakuvad nüüdsest silmailu 7 höheremmelgat,“ märkis linnaednik.

Jaama puisteele istutati puud Näituse ja Ilu puistee vahelisele alale kergliiklustee äärde, F. R. Kreutzwaldi tänaval pandi puud mulda Ilu puistee ja ringtee vahelisele alale ning Karja tänaval istutati puud Võidu tn 106 kinnistu äärde.

Linnaedniku sõnul valiti istutatavad liigid eelkõige nende sobivuse pärast linnakeskkonda, need taluvad saastet ning talvist soolalund paremini. „Puud parandavad meie heaolu ja puhastavad linnaõhku saasteainetest. Viimasel suvel väga kuumade ilmadega otsisid inimesed palju varju just puudelt,“ rääkis Anu Otsma.

Foto: Anu Otsma

Jaama puisteele istutati 35 läiklehist pärna.

Istutatavate puude minimaalne kõrgus oli 3,5 meetrit, kuna suuremad puud langevad harvemini vandaalitsemissel ohvriks. Samuti täidavad suuremad istutatud puud kiiremini oma ülesannet.

Istutustöid tegi Kiki MaastikuKujundus OÜ.

Hauaplatsi kasutuslepingute sõlmimise tähtaeg on 1. veebruar 2022

Rakvere Linnavalitsus tuletab meelde, et Rakvere linna kalmistutel kodanike kasutuses olevate hauaplatside kasutamiseks tuleb sõlmida hauaplatsi kasutamise leping.

Kui lepingut ei ole siiani sõlmitud, võib inimene kalmistuseaduse kohaselt tema kasutuses olevat hauaplatsi kasutada kuni 1. jaanuarini 2022. Hauaplatsi kasutamiseks pärast 1. jaanuarit 2022 tuleb sõlmida hauaplatsi kasutamise leping hiljemalt 1. veebruaril 2022.

Rakvere linnavalitsus alustas hauaplatsi kasutuslepingute sõlmimist juba 2013. aastal. Kokku on linna kalmistutel ligemale 3500 hauaplatsi, kuid lepinguid on seni sõlmitud vaid veidi üle 800.

Lepingu sõlmimine on tasuta ja leping sõlmitakse tähtajalisena kuni 20 aastaks. Kasutuslepingu tähtaja möödumisel on hauaplatsi kasutajal õigus sõlmida uus hauaplatsi kasutusleping.

Rakvere linnale kuulub neli kalmistut:

- Rakvere linnakalmistu, asukoht J. Kunderi tn 4b
- Pauluse kalmistu, asukoht Lilleoru tn 26
- Juudi kalmistu, asukoht Lilleoru tn 24
- Palermo kalmistu, asukoht Lilleoru tn 25

Rakvere linna kalmistutele maetute andmeid saab vaadata Hauadi kalmistute registrist:

<https://www.kalmistud.ee/Rakvere-kalmistud-2>

Hauaplatsi kasutamise lepingu sõlmimiseks palume ühendust võtta Rakvere linna kalmistuvahiga:

Kalle Koidumäe, telefonid: 327 7035, 5343 7770, e-post: kalle.koidumae@rakvere.ee

Rakvere Linnakalmistu peavärvast.

Pikale tänavale ja Porganditrepi juurde paigaldati uued väliekraanid

Novembri keskel paigaldati Pikale tänavale kiriku juurde ja Porganditrepi otsa uued tänapäevased ja ilmastikukindlad kahepoolsed ekraanitulbad, kus hakkavad ühel pool jooksmata reklaamid ja teiselt poolt saab panna turismihooajaks Rakvere linna kaardi.

Linnakunstnik Marju Püümetsa sõnul liigutakse Rakveres järk-järgult üle uute, spetsiaalselt välitingimustes mõeldud ekraanide kasutamisele, kus kuvatakse eelkõige linna ja linna hallatavate allasutuste korraldatavate ürituste reklaame.

Kõigil, kellel on soov avaldada reklaami teenuse või ürituse kohta, mis on Rakvere linna elanikele hariv ja kasulik, palume kirjutada marju.pyumets@rakvere.ee.

Illustratsioon: Rakvere Linnavalitsus

Rakveres muutub biojätmete sorteerimise kord

Juba mõne kuu pärast, 5. veebruaril 2022 lõppeb Rakvere linnas hetkel kehtiv korraldatud jäätmeveo teenuse leping ning alates 6. veebruarist hakkab kehtima uus korraldatud jäätmeveo hankeleping. Uus leping toob kaasa mitmeid muudatusi nii eraisikutele kui ettevõtetele.

Millega tuleb edaspidi arvestada, selgitab lähemalt Rakvere linnavalitsuse keskkonnaspetsialist Riin Sikka.

Jäätmeseaduse järgi tuleb kõigil alates uuest korraldatud jäätmeveo hankest hakata eraldi koguma biojätmeid. See tähendab, et kõikides kodudes, ettevõtetes, asutustes ja mujal, kus biojätmeid tekib, tuleb panna biojätmed teistest jäätmeliikidest eraldi ja suunata need ringlusse. Ringlusse suunamise võimalusi on kaks: anda üle jäätmevedajale või kompostida.

Seega, alates 6. veebruarist tekib kõigil võimalus hakata biojätmeid eraldi jäätmevedajale üle andma. Biojätmete kogumiseks ja vedajale üle andmiseks tuleb kasutada eraldi jäätmemahutit. Uue korra alusel peavad biojätmeid eraldi üle andma kõik kinnistud, kus biojätmete kompostimist ei toimu.

Kui biojätmed on võimalik tekkemahul ringlusse võtta ning kinnistul on olemas võimalused kodukompostimiseks, ei pea

toimuma biojätmete äravedu. Sellisel juhul peab kinnistul töepoolest biojätmeid kompostima ja ka saadud materjali peab olema võimalik kasutada nõuetekohaselt, et oleks tagatud biojätmete segaolmejäätmete või muude jäätmete hulka mitte sattumine.

Biojätmete eraldi kogumise kohustus rakendub seetõttu, et endiselt satub liiga palju biojätmeid näiteks pakendi hulka, mis omakorda muudab keeruliseks taaskasutuse või ringlusse saatmise. Selleks, et vältida jäätmetöötlust ja edendada jäätmete ringlussevõttu, on oluline biojätmed muudest olmejäätmetest eraldi koguda.

Ka seni on olnud biojätmete liigiti kogumine Rakveres kohustuslik, kuid nõue on kehtinud vaid alates 10 korteriga korterelamutele ning äriühingutele, kus biolagunevaid jäätmeid tekib üle 25 kg nädalas.

Linnavalitsus soovib uuel aastal pakkuda linnaelanikele võimalust soetada endale soodushinnaga mahuteid biolagunevate jäätmete kogumiseks ning kiirkompostreid kodukompostimiseks. Selleks oleme esitanud Keskkonnainvesteeringute Keskusele rahastustaotluse eesmärgiga toetada mahutite ja kompostrite ostmist. Kas toetust ka antakse, selgub uuel aastal. Konteinerite ja kompostrite ostuvõimalusest teavitame täpsemalt, kui asjaolud on selgunud.

Tammikus uuendati õpperaja infoposte

Linlaste seas armastatud Rakvere tammikus kulgeva põhiraja ääres uuendati õpperada. Oktoobris paigaldati uued infopostid, mille tahvlid tutvustavad ja aitavad märgata tammiku põhilisi väärtusi.

Samuti paigaldati tammikusse uusi pinke ja prügikaste ning üks uus infostend asub nüüd ka Palermo terviseradade parklas Tammiku tänaval.

Hiljemalt detsembris valmib ka väliõppeklass, mis pakub koolidele võimalusi tulla klasisiruumist välja ja tegeleda õppetööga looduse keskel. Rakvere tammiku õpperaja uuendamist toetab Keskkonnainvesteeringute Keskus

Õpperaja infopost.

10 801.60 euroga. Sama projekti raames valmisid ka õpperaja voldikud, mida on võimalik kaasa haarata Lai tn 20 asuvas turismiinfokeskuses.

Rakvere tammiku uued pingid on.

Allika pargi tiiki paigaldati vett puhastavad nitraadifiltrid

Suve algul rajati Rakvere linna tiikidele Eesti esimesed reostust puhastavad ujuvsaared – kokku 11, ning paigaldati Kirikuaia pargi tiikide vahelise kanali põhja nitraadifilter ehk puiduhaket sisaldavad kotid.

Lisaks seati toona Kirikuaia pargi tiikidele üles automaatseirejaam, et mõõta saasteainete hulka ning jälgida ujuvsaarte ja nitraadifiltri efektiivsust ja mõju veekogule. Toid tehakse Keskkonnaministeeriumi juhitud projekti "Virumaa veed puhtaks!" (ehk LIFE IP CleanEST) raames, mille käigus uuritakse Rakvere linnas Soolikaoja seisundit. Soolikaoja halba veekvaliteeti põhjustab kõrge nitraatide sisaldus vees. Lisaks leidub seal mitmeid teisi saasteaineid.

Kuna Kirikuparki paigaldatud puiduhake kotid toimivad praeguseks juba väga efektiivselt – ilusa ilmaga võtavad need veest ära kuni 80% nitraatidest, öösel ja sombuse ilmaga 30-40%, otsustas Eesti Keskkonnauuringute Keskus järgmise sammuna paigaldada puiduhaket ka Allika pargi tiiki.

Eesti Keskkonnauuringute Keskuse uurimisgrupi juht Vallo Kõrgmaa rääkis, et mõte oli sama nagu Kirikupargi tiigiga. „Nitraati on vees palju ja sellepärast Allika pargi tiiki nii kole välja näebki. Tiikides olev muda ei ole suuteline seda lämmastikku ära tarbima, vaja on süsinikku juurde, mis tulebki nüüd puiduhakkena,“ selgitas ta.

Nõnda asetati novembri keskel Allika pargi tiigi põhja kollastes kottides 7,5 m³ puiduhaket, mis vett puhastavad. „Osad kotid on

biolagunevad, nii et kotis olev puiduhake ladestub põhjamuda peale ja hakkab seal puhastustööd tegema. Osa haket on tavalistes plastist võrkottides – nendele pandi külge kettidega poid, mis hulbivad veepinnal. Kevadel, kui hake on vett täis imunud, võetakse kotid välja ja valatakse raskeks muutunud puiduhake lahtiselt tiigi põhja muda juurde, kus teda vaja on,“ kirjeldas Vallo Kõrgmaa.

Rakvere linnavalitsuse keskkonnaspetsialist Riin Sikka juhib linlaste tähelepanu asjaolule, et kuna tiigi veetase ei ole väga kõrge, tõusevad puiduhakekotid osaliselt veepinnale. „Kui inimesed Allika pargi tiigist mööda jalutavad ja veepinnal hulpivaid võrkkotte näevad, siis ei ole tegu mitte vette visatud prügiga, vaid tõhusa nitraadifiltri.“

Allika pargi tiigi põhja asetati 7,5 m³ puiduhaket, mis vett puhastavad.

Linnametsas tehakse talvel raietöid

Detsembris ja jaanuaris käivad linnametsas raietööd eesmärgiga eemaldada eelkõige kuivanud ja murdumisohtlikud ning tormikahjustusega puud. Palermo metsa terviseradade läheduses paiknevas männikus tehakse harvendusraiet.

Raietöid tehakse Palermo metsa põhjapoolses osas, Lilleoru tänava ja Palermo tänava vahele jäävas metsas ning Vabaduse tänaval mõlemal pool teed oleva Linnametsa aladel.

Kevadel istutatakse tühjaks jäänud aladele uusi puid, mille tulemusel muutub Rakvere linnamets erivanuselisemaks ja on kahjuritele ja haigustele vastupidavam.

Linnavalitsus palub tööde tegemise ajal olla metsas liikudes tähelepanelik ja jääda ohutusse kaugusesse.

Linnaruumist kadus kaks ohtlikku ehitist

Sel sügisel lammutati Rakveres SA Kredex lammutustoetuse abil Rahvaaias asunud amortiseerunud käimla ja Kasarmu tänaval paiknenud väike kasutuse ehitis.

Rahvaaias käimlat ei kasutatud juba ammu selle sihtotstarbe järgi ja selle lammutamine maksis 8037,6 eurot, millest 7233,84 eurot moodustas SA Kredex lammutustoetus.

Kasarmu tänaval paiknenud ehitis oli kunagine nõukogude sõjaväelinnaku hoonete katlamaja. Aastaid hiljem alustas tühjaks jäänud hoones oma tegevust koerte varjupaik. Varjupaiga kasvas järele vanad katlamaja ruumid loomadele kitsaks ning kõrvale rajati uus varjupaiga kompleks. Peale varjupaiga ümberkolimist seisis kunagine katlamaja kasutusest. Hoone lammutamine maksis kokku 9960 eurot, millest 8964 eurot moodustas SA Kredex lammutustoetus.

Mõlema objekti peale kokku oli linna omafinantseering linnaelarvest 1799,76 eurot.

Head koeraomanikud!

Rakvere linnaruumi on mitmele poole paigaldatud koera väljaheitekottide hoidjaid.

- Vallimäe vabaõhukeskuse alal valgustuspostide küljes, üks asub Tõusu tänava pool parkla servas ja teine all platsi ääres (tuletorni lähedal);
- Linnuriigis Kajaka tänaval valgustuspostide küljes;
- Karja tänava ja Vabaduse tänava nurgal asuvas pargis;
- Mäe tänava lõpus oleval haljasalal;
- Uue tänava mägede läheduses;
- Keskkonnas Seminarit tänaval, Supeluse pargis, Kirikupargis, Aksamamäel ja Rahvaaias;
- Tammikus on need Tammetõru tänava ja Tammiku tänava vahel kulgeva põhiraja ääres;
- Päikese tänaval koerte jalutusväljakul.

Asukohti näeb linna kaardilt: <https://rakvere.kovtp.ee/koera-valjaheitekottide-hoidjad>

Palume teil alati oma lemmikloomade tekkitud jäätmed ilusti ära koristada ja visata need lähimasse prügikasti. Kuna koerte väljaheidete koristamata jätmise koeraomanike poolt on linnaruumis pidev murekoht, siis loodame, et pakutavad kotid on loomaomanikele nende kohustuse täitmisel abiks.

Paraku avaneb mitmel pool linnaruumis vaatepilt, kus omanikud on oma koera väljaheidet küll korrektselt kilekotti korjanud, kuid selle asemel, et kott ka prügikasti visata, jäetakse see viimane liigutus tegemata ja kott jääb koos väljaheitega haljasalale või kõnniteele vedelema.

Puhtas linnaruumis on kõigil meeldiv jalutada. Aitäh, et hoolite!

Üks hoidja on Karja ja Vabaduse tänava nurgal asuvas pargis.

Rohuaia lasteaed pälvis aasta olulisima keskkonnaauhinna

4. novembril jagas Keskkonnaministerium pidulikul galaõhtul mulluse tegevuse eest keskkonnaauhindu. Galal tunnustati ja tänati inimesi, ettevõteteid, omavalitsusi ja haridusasutusi, kes on võtnud keskkonnateemad oma südameasjaks ning kelle eeskujude ja säravad ideed on innustuseks kõigile. Esimest korda anti tänavu üle aasta keskkonnasõbraliku haridusasutuse tiitel, mille pälvis lasteaedadest Rakvere Rohuaia lasteaed.

Rohuaia lasteaia direktor Ene Nool andis Rakvere Sõnumitele intervjuu, milles rääkis lasteaia igapäevaelu kuuluvast loodushoidlikust mõtteviisist, lastevanemate kaasamisest ja miks on keskkonna hariduse andmine oluline juba lasteaiaaeg.

Palju õnne kogu Rohuaia lasteaia perele! Keskkonnateemad ja laste teadlikkuse kasvatamine on teie lasteaia juba aastaid a sees ja novembri algus tõi teile tiitleid mitmelt konkursilt. Jõudsite haridusprogrammi Ettevõtlik Kool edulugude konkursil „Õppimine on põnev!“ lausa kahes kategoorias kolme parema hulka. Kategoorias „Parimad praktikad TULEMi rakendamisel“ pälvisite projektiga „Kuhu kõik mänguasjad kadusid?“ teise koha ja kategoorias „Noorte algatus“ projektiga „Oksast onnini“ kolmanda koha. Osalet ka Rohelise kooli programmis, kus teid on juba kahel korral tunnustatud keskkonnamärgisega „Roheline lipp“. Seekordsel Keskkonnaministeriumi ellu kutsutud konkursil pälvisite žürii hinnangul auhinna väga süsteemse õppetöö ja keskkonnahoidliku mõtteviisi eest. Mida aasta keskkonnasõbraliku haridusasutuse tiitel teie jaoks tähendab?

Foto: Arno Mikkor

Ene Nool tunnustust vastu võtmas.

Oleme selle tunnustuse üle väga, väga rõõmsad! Usun, et see on kvaliteedimärk lastevanema jaoks, kes oma lapse meie lasteaeda toob.

Mis ärgitas teid konkursil osalema?

See oli konkurss, mille toimumisest saimegi teada alles siis, kui postkasti tuli kutse osaleda nominendina keskkonnaauhindade galal. Me ei pidanud kusagile midagi esitama. Nominendid valiti keskkonnamärgist "Roheline lipp" omavate õppeasutuste hulgast Rohelise kooli programmi komisjon tegi oma ettepaneku ja kolm kooli ning kolm lasteaeda valis Keskkonnaministeriumi kokku kutsutud komisjon. Vaadati nii rohelipu taotlusi, vahearuanideid kui ka õppeasutuste kodulehti, arengudokumente.

Mille poolt eristus Rohuaia lasteaia tehtu teistest kandidaatidest ja mis tõi tiitli just teile?

Oleme keskkonnahoidliku mõtteviisi levitamise võtnud eesmärgiks 2015. aasta sügisest alates. See juhtus siis, kui Rohuaia

lasteaed kolis värskest renoveeritud liginullenergia näidishoonesse. Nii vägevas hoones peavadki juhtuma vägevad asjad! Oleme töökaaslastega muutnud enda igapäevast käitumist, mõjutanud sellega lapsi ja loodetavasti ka peresid ja meie arvukaid külalisi. Oleme haridusprogrammi „Roheline Kool“ aktiivsed võrgustiku liikmed.

Kuidas on loodushoidlik mõtteviis loimitud lasteaia igapäevasesse tegevusse?

Väikeste laste puhul on olulisim loodust tundma ja armastama õppida. Selleks on lasteaia arvukaid võimalusi: igal rühmal on hoolitsemiseks oma peenrakast ja toalilled, kevaditi kasvatatakse taimelaada kaubaks istikuid, käiakse palju õppereisidel. Jäätmete sorteerimine on igapäevane harjumus, biojäätmetest tekkiv viljakas muld leiab kasutust lasteaia õuealal. Linnud on saanud endale pesakastid ja lapsed on näinud, kuidas linde rōngastatakse. Võtame osa üleeuroopalistest kampaaniatest: energiateemaline „Sooja kampuni päev“ veebruaris, „Jäätmetekke vähendamise nädal“ novembris jne. Lapsevanemad teavad, et lapse sünnipäeval ei tasu lasteaeda tuua ühekordseid nõusid, olgu need nii lastepärased kui tahes. Ja meie ilus saal saab pidulikud kaunistused enamasti taaskasutatavatest materjalidest. Igal sügisel korraldame „Kirbuka“, kus toimub laste riiete, jalatsite, suuskade ja jalgrataste ost-müük-vahetus. Eelmisel aastal korraldasime mänguasjavahetuse, mis toimus nii hästi, et juhtub sel aastal uuesti. Pime aeg on saabumas ja peredes süüdatakse küünlaid. Need küünlaümbrised, mis pärast alles jäävad, kogume lasteaeda, et need siis kevadel koos Kuusakoskisse viia. Alumiinium ei lagune looduses mitte kunagi.

Miks on keskkonna hariduse andmine ja teadlikkuse kasvatamine oluline juba lasteaiaaeg? Mis on sealjuures kõige tähtsam?

Kõige tähtsam on eeskujude. Kuidas meie, täiskasvanud, ei raiska toitu, sorteerime jäätmeid, paneme tähele ja räägime lastega looduses toimuvast. Kuidas tarbime asju ja meediat...

Kust ja kuidas tekivad ideed? Kui palju algatusi tuleb lastelt endilt ja kas lastevanemad tulevad teie mõttega meelsasti kaasa?

Head ideed tulevad lapsi kuulates, raamatuid lugedes, võrgustikes osaledes, külas käies jne. Õpetajad täiendavad oma teadmisi Rohelise Kooli programmi koolitustel ning rahvusvahelistel veebiseminaridel. Palju igapäevaseid võtteid-mõtteid oleme leidnud ja ellu viinud „Rohelise kontori käsiraamatust“. Lastevanemate ja kogukonna kaasamisega on praegu keerulised lood, proovime kaasaegsel moel koostööd teha: 23. novembril korraldasime Rakvere lasteaedade algatatud keskkonnateemaliste loengute sarja „Roherännak“ veebikoolituse laste toitlustamise teemal. Esines toitumisterapeut Sirli Kivisaar. Vanemad on meie kõige olulisemateks koostööpartneriteks. Neid on palju ja neil on häid ideid, oluline on igakülgselt infot jagada. Näiteks õueala sildid „Hoiame siin elurikkust“ selgitavad, miks osa muruplatsidest niitmata on.

Millised on edasised plaanid?

Jätkame ikka samal kursil. Püüame laste ja eelkõige iseenda kaudu muuta maailma paremaks paigaks! Tulevikus tahame aatriumi katusele tuleva vihmavee kinni püüda ja selle lillepeenarde kastmiseks kasutada. Tahame õuealale lisada õppimisvõimalusi (taimede nimetused jms). Teoks tegemata ideid veel jagub...

Heategevuslik projekt tõi 38 lapsele jalgratta

Tänavu kevadel kutsus MTÜ Igale Lapsele puudust kannatavatele lastele suunatud heategevusliku projekti „Igale lapsele jalgratas“ raames kõiki häid Eestimaa inimesi üles annetama kasutuna seisma jäänud, kuid siiski sõidukorras jalgrattaid.

Rakvere linn oli omalt poolt nõus kinkima igale uuele rattaomanikule kiivri, et sõita oleks turvalisem ja samuti koostati nimekiri lastest, kellele rattad kinkida.

Septembri lõpus jõudis enamus rattaid lõpuks Rakverre, kus need aitas omalt poolt soodsamalt üle vaadata ja sõidukorda seada Rakvere Hawaii Expressi meeskond. Täna on rattad leidnud uued omanikud.

MTÜ Igale Lapsele üks eestvedajatest Alen Veziko rääkis, et kui nad kevadel projektiga alustasid, ei kujutanud nad ette kui keeruliseks ja ajamahukaks osutub transpordi ja logistika lahendamine. Üks tegur, mis segas projekti kiiret elluviimist, oli ka COVID.

Veziko sõnul oli sellisel projektil väga raske tutvustada, kui ei saa inimestega kohtuda ja peab suhtlema telefonitsi. „Sel aastal oleme kokku kogunud, ära parandanud ja lastele jaganud üle 250 ratta üle Eesti. Täname siinkohal kõiki annetajaid, koostööpartnereid, meie appi tulnud kohalikke omavalitsusi ja kõiki vabatahtlikke. Meie plaan on projektiga jätkata järgmisel kevadel, kuna palju rattaid jäi kokku kogumata ja meil on olemas lapsed, kellel täna veel rattast ei ole,“ ütles Veziko.

Rakvere linnapea Triin Varek: „Rõõm on mitmekülgselt koostööst, kus olulisim on vabatahtlik panus. Siiras tänu kõigile jalgrataste annetajatele, et lapsed saavad nüüd rõõmsalt ratastel liikumist nautida.“

Foto: Rakvere Linnavalitsus

Kiivriga on turvalisem sõita.

Rakvere elanikul täitus 104 eluaastat

18. novembril tähistas oma 104. sünnipäeva Rakvere linna elanik Leontine Kollom.

Auväärses eas hällilapsele käisid tähtsal päeval õnne ja tugevat tervist soovimas Rakvere linnajuhid.

Leontine on väga südamlilik ja osavõtlik proua, kel jätkub alati lahketa sõna kõigi tarvis. Vähenõudlikkus, huumorimeel ja positiivsus on need, mis on aidanud ja saatnud teda igal ajal ja igal pool.

„Kõige tähtsam on see, kui mõistus selge,“ sõnas proua Leontine.

Rakvere linna vanim mees sai 100

11. novembril tähistas oma 100. sünnipäeva Rakvere linna elanik ja ühtlasi Rakvere linna vanim mees Oskar Rohila.

Foto: Kristel Mänd

Jubilari õnnitlenud Rakvere linnajuhtidele rääkis elurõõmus ja vitaalne vanahärra, et tema päevad mööduvad tegusalt ja aiatöö hoiab teda terve ja toimekana.

100-aastane juubilar peab oma pikaealisuse saladuseks töötegemist, tervise hoidmist ning lähedaste ja sõpradega suhtlemist.

Rakvere linnas elab tänase seisuga kolm üle 100-aastast inimest.

Sotsiaalkeskus sai ruume juurde

Rakvere Sotsiaalkeskuse Tuleviku 8 hoones, kus asub psüühilise erivajadusega inimeste päevakeskus, renoveeriti teise korruse ruumid. Sotsiaalkeskuse juht Mairi Leemets tunneb heameelt, et kogu hoone on pärast 20 aasta pikkust ootust lõpuks nende klientide käsutuses.

Remondi tulemusel tekkis võimalus laiendada pakutavat igapäevaelu toetamise teenust. Nüüdsest on olemas nii treeningruum kui muusikatuba, lisaruumi saadi kangastelgedele ja teiste igapäevaste tegevuste tarbeks.

„Rajasime siia päevakeskuse juba 2003. aastal ning tegutsesime alguses hoone esimesel korrusel kahes ruumis. Erinevate projektide ja Rakvere linna poolse rahastuse toel on hoonet aastate jooksul järk-järgult renoveeritud. Viimase etapina ootasime aasta jagu üla-korruse remonti ja nüüd sai seegi lõpuks valmis,“ meenutas Mairi Leemets.

„Aga hoolimata sellest, millistes materiaalsetes tingimustes me oleme olnud, on siin alati olnud hästi soe ja sõbralik õhkkond, kuhu on hästi tore olnud tulla nii minul kolleegina kui ka klientidel,“ lisas ta.

Mairi Leemets väärtustab, et Rakvere linn on viimastel aastatel sotsiaalvaldkonda märkimisväärselt arendanud. „Me oskame seda hinnata,“ ütles ta.

Foto: Kristel Mänd

Nüüdsest on hoones olemas ka treeningruum.

Rakvere Spordikeskuse juht Ave Sats: Uskusin algusest peale, et oleme tiitli väärilised

Augustist Rakvere spordielu juhtiv Ave Sats rääkis intervjuus Rakvere Sõnumitele linna spordielust ja Euroopa Spordilinna tiitlist.

Foto: Evelin Elmest

Rakvere Spordikeskuse direktor Ave Sats.

Teadsid juba tööle asudes, et Rakvere kandideerib 2022. aasta Euroopa Spordilinna tiitlile. Mis tundeid see tekitas?

Esimene emotsioon oli aukartus konkursi taseme ja väärilise suhtes. Uskusin algusest peale, et oleme tiitli väärilised. Et asi õnnestuks ja saaksime kandidatuuriga tehtud töö realiseerida spordi arenguks, oli minupoolne tingimus läheneda Euroopa Spordilinna konkursile projektipõhiselt, mis eeldas ajakava, eelarvet, tegevuste nimekirja, meeskonnatööd, kindlaid rolle ja vastutuse võtmist eesmärgi saavutamiseks.

Uue tulijana oli see hea võimalus teha väga lühikese ajaga selgeks Rakvere spordi hingeelu tervislik seisund. Kui audit, analüüs ja kaardistus on tehtud, on see suurepärane infopagas, millega hakata tööle parema tuleviku nimel. Mul on juba kümneid ideid, mida samm-sammult realiseerima hakata.

Kuidas kandideerimisprotsess käis?

Rakvere esitas Euroopa Spordilinna tiitli konkursile oma kandidatuuri ja taotlusavalduse, misjärel saabusid Brüsselist juhised ja kriteeriumid, millele üks spordilinn peaks vastama ja milliseid elemente on vaja linnas käsitleda, et olla tiitli vääriline. Kui palju on meil spordiga hõivatud inimesi, kui palju kohalikke ja rahvusvahelisi turniire ning mis seis on sporditurismiga? Mitu spordiklubi meil tegutseb, mis seis on rajatistega, milliseid spordiüritusi ja spordiedenduse programme linnas korraldatakse. Kuidas toimub organisatsioonide vaheline koostöö, kuidas linn toetab spordi edendamist ja millised on toetusmeetmed. Kui palju ja mis tasemega treenerid meil on ja kuidas toimub nende väljaõpe. Kas kõik huvilised saavad sporditegevusega liituda, sh vähekindlustatud noored, seeniorid, invasportlased ja suurpered. Kuidas toimub fair play, milliseid võrdsete võimaluste ning õigluse tagamise printsiipe rakendatakse, sh rahastusskeemid ja investeerimisplaanid.

Septembris alanud töö tulemusena valmis Rakvere spordielu tutvustav ingliskeelne koondfail ja eestikeelne kokkuvõte meile kõigile tutvumiseks. 16.-18. novembrini külastas meid rahvusvaheline hindamiskomisjon, kes tegi pressikonverentsil tõelise üllatuse kui kuulutas Rakvere 2022. aasta Euroopa spordilinnaks.

Selle tulemusel on meil kohustus kasutada Euroopa Spordilinna tiitlit ning logo 2022. aastal, millele järgneb turundusplaan elluviimine, kommunikatsioon ja kindlasti suur Lääne-Virumaa spordisõprade pidu aastal 2022, kus me saame kõik kokku, tähistame, täname ja tantsime hommikuni.

Palju õnne, nüüd on Euroopa Spordilinna tiitel käes! Mida see Rakvere linnale kaasa toob ja millised võimalused edasiseks annab?

Piiri taha vaadates saame end võrrelda teiste Euroopa Spordilinnadega ja olla kindlad, et me pole kuidagi kehvemad. Vestluses Jalgpalliliiduga on meil juba 2023 suve alguseks kalendris eelboreering U17 tüdrukute EM finaaltorniiri mängudeks Rakvere Staadionil. Kui see sõnapaar avab selliseid võimalusi, siis on Rakvere linn, turism, toetajad, sportlased ja spordiala fännid juba võitnud.

Maakonna piirides võimaldab aktiivne koostöö omavalitsuste spordijuhtidega ning tahe üksteiselt õppida efektiivsemalt ära

kasutada omavalitsuste olemasolevat potentsiaali. Konkursi läbimine annab ka neile kindluse, et meil on spordi teemadel tõsi taga ja rahva soov järgmisteks arenguteks on tugev.

Rakvere linna piires on mul soov oluliselt suurendada koostööd ettevõtetega. Peame leidma win-win-lahendusi ning toetajad ja panustajad on arengute jaoks oluline osapool. Ei ole enam ebamugav minna konkreetsete plaanide ja ettepanekutega ettevõtete juhtide juurde, kui Euroopa spordilinna tiitel käes ning argumenteeritud seisukohad ja numbrid faktidena võtta.

Spordiklubina on hea võimalus korraldada rahvusvahelisi mängu või turniire ning kutsuda naaberriike külla mitmepäevasteks võistlusteks ja ka laagriteks. See on turunduslik küsimus, mis laseb meil ennast tutvustada Euroopa tasemel sihtkohana. Aidata turismil, majutusel, toitlustusel ja kaubandusel vormis olla.

Kuidas hindad täna üldiselt Rakvere spordielu ja siinseid pakutavaid võimalusi?

Investeeringuid on tehtud ja tehakse jõudumööda veel. Spordivaldkonnas toimetavad pikaajased ja pühendunud tegijad. Spordialade valik, millega tegeleda, on väikelinna kohta piisav. Kes soovivad liikuda, leiavad selleks võimaluse ka saalis või metsas. Meil on Rakveres asjad hästi.

Analüüsid 2020 objektide täituvust selgus, et kasutame taristut umbes 30% ulatuses (lockdowni väline aeg). See ei saa olla tõsi, sest kõik võistlejad ruumide kasutamise osas ja on rahulolematud, et nad ei pääse platsile. Tegelik ebakõla põhjus on hoopis protsessides, distsipliinis ja üksteisega arvestamises. Kui see on korrast ära, on rahulolematust kiire tulema. Päev-päevalt olukord paraneb ning 2021 numbreid kokku pannes on tulemus juba 60% ruumide täituvusest.

Minu kindel seisukoht on, et Spordikeskus, klubid, organisatsioonid ja ka üritused peavad olema süsteemselt juhitud ja omama pikaajalisemat vaadet. See laseks meil kogu käesolevat potentsiaali paremini realiseerida. Ja võimalusi, mida realiseerida spordielu arendamiseks, on meil piisavalt.

Millised on Sinu hinnangul suurimad väljakutsed Rakvere spordivaldkonna arendamisel?

Laste/elanike füüsiline võimekus langeb aasta-aastalt. Meeskonnasporti pealekasvu püramiid on lünklik ja noortetöö ei lähtu noorsportlasest, vaid klubide huvist. Toimub spordialade vaheline võistlus nagu igal pool, eesmärgiga laps võimalikult vara enda klubi alla püüda. Ma ei pea seda algkooli tasemeni õigeks ja olukorra muutmiseks oleks vaja suuremat reformimist ning tahet midagi muuta.

Arvo Pärdi muusikamaja ehitusega on vaja lahendada maadlusaali küsimus. Palermo terviseraja väljõusaal vajab kiiret väljavahetust. Paljud teemad on seotud eelarveliste vahenditega. Peame olema kannatlikud, sest lahendused tulevad aegamööda. Huvipooled (liikumisõpetajad, treenerid, klubide esindajad jne) võiksid julgelt avameelselt teemasid tõstatada ning omavahelist koostööd arendada. Spordikeskusel on siin kindlasti diplomaadi ja süsteemi looja roll. Rakvere spordielu ei ole ainult Spordikeskus. Aqva ujula, tennisehall, suurürituste korraldajad, poliitikud, toetajad - ei ole probleem meid ühise laua taha saada, kuid väljakutse on luua ühine arengukava ja pikema vaatega plaan, mis hetkel linnas puudub.

Millised on tänased kitsaskohad, mida oma meeskonnaga soovite lahendada?

Saame lahendada Spordikeskuse teemasid meile antud eelarve piires. Hoiame saalid puhtad, terved ja avatuna ning inventari korrast. Saame olla head partnerid Rakvere spordieluga seotud inimestele, et toimuksid vinged üritused ja õigluse printsiip oleks tagatud meile antud volituste ulatuses. Soovime, et Rakveres saab pidada sportlikke sünnipäevi, et koondise laagrid ja kõrgtasemel mängud toimuksid just meie saalis. Et linnas oleks kaasaegne spordibaar, fännikohtumised, teleülekannete vaatamised, spordiviktoriini õhtud. Et diivanil istuv laps või lapsevanem oleks motiveeritud peale tööpäeva veel kõnniringile minema. Et sportlased saaksid kindlat tuge üldkehalise ettevalmistuse treenerilt ning personaalseid lahendusi füsioterapeudilt.

Võtmesõnaks on koostöö ja ühine soov asju paremaks muuta.

2023. aasta Eestimaa suvemängud toimuvad taas Rakveres

Septembri viimasel päeval Rakveres toimunud Eestimaa Spordiliidu Jõud juhatuse koosolekul langes otsus - 16. Eestimaa suvemängud toimuvad 7.-9. juulini 2023. aastal taas Rakveres.

Rakvere linnavolikogu esimehe Mihkel Juhkami sõnul lõppes sellega pikk, ligi kolmveerand aastat kestnud kandideerimisprotsess. 16. Eestimaa suvemängude korraldamiseks laekus koostöös maakondade spordiliitudega kaks sooviavaldust: Rakvere linnalt ja Elva vallalt.

„Eelmistest, 2011. aastal Rakveres toimunud 13. suvemängudest, mille patrooniks oli Eesti Vabariigi president Toomas Hendrik Ilves, on meil jäänud väga meeldiv kogemus. Olid ju kõik need kolm päeva väga rahvarohked ja meeleolukad,“ meenutas ta.

„Kohe peale valimisi algas eeltöö, et 16. suvemängud tuleksid veelgi esinduslikumad ja kõigile meelde jäävad. Võistlusalade osas jätkame veel läbirääkimisi ning on täiesti võimalik, et programmi lisanduvad ka näiteks rannavolle ja bridž, milles Rakveres arvestatavalt harrastajaid ning korralik tiitlivõistluste korralduskogemus koos kohtunikekaadriga,“ märkis linnavolikogu esimees.

Suvmängudele oodatakse osalema üle 3000 sportlase kõikidest Eesti maakondadest ja välismaalt.

Kõige sportlikumad maakonnad ja omavalitsused selguvad võisteldes järgmistel spordialadel: kergejõustikus, jalgrattakrossis, orienteerumises, kettagolfis, jahilaskmises CSP, juhtide võistluses, spordijuhtide võistluses, meeste korvpallis, naiste korvpallis, meeste käsipallis, poiste jalgpallis 7x7, tüdrukute jalgpallis 7x7, laskmises, judos, tõstmises, sangpommi võistluses, ratsutamise takistussõidus, meeste võrkpallis, naiste võrkpallis, meeste korvpallis 3x3, naiste korvpallis 3x3, petangis, mälumängus, tennis, köieveos ja trikitoekeratta võistluses.

Suvmängude kavas on veel Jaak Uudmäe auhinnavõistlused kolmikhüppes, sumo, juhtide võrkpall ning erinevad liikumisharrastuse üritused kõigile soovijatele. Võistlusprogrammi laiendamiseks on võimalus välja pakkuda uusi spordialasid vastavalt kohapealsetele tingimustele. Spordialad täpsustatakse ja võistlusjuhend koostatakse 2022. aastal.

Suvmängud toimuvad Eesti Olümpiakomitee egiidi all. Eestimaa suvemängud on Baltimaade suurim spordifestival, need on rahvusvahelised ning avatud kõigile. Mängude korraldamisel tehakse koostööd Eesti Olümpiakomitee, Kultuuriministeeriumi, spordialaliitude ning Eesti omavalitsustega.

16. Eestimaa suvemängud korraldab Eestimaa Spordiliit Jõud koostöös Rakvere Linnavalitsuse ja Lääne-Virumaa Spordiliiduga.

Meenutus 2011. aastal Rakveres toimunud mängudest.

Sügisvaheaeg oli tegus

Rakvere Avatud Noortekeskuse (RANK) noortel oli tegus vaheaeg. Vaheajapäeva sisse mahutati nii väljasõite kui ka tegevusi noortekeskuses.

Projektijuht-noorsootöötaja Angela Tikofti sõnul on oktoobri lõpp RANKis alati eriline, kuna tähistatakse noortekeskuse sünnipäeva. „Nii ka sel korral – peolt ei puudunud tort, ühised mängud ja viktoriin noortekeskuse kohta. RANKi 21. sünnipäev oli meeleolukas nagu tõeline sünnipäevapidu olema peab!“

Kolmel päeval tegutsesid noored koos noorsootöötajatega väljaspool noortekeskust. Üheskoos külastati Rakveres Politseimuseumi ning bowlingut, üks väljasõitudest toimus Kohtla-Nõmme Kaevandusparki, kus saadi teada põlevkivist ja lustiti adrenaliinrohkel karjäärisafarisõidul. Teine väljasõit ja väljaspool kodulinna avastamine oli noortel Tartus Ahhaa teaduskeskuses. Vaheajale pandi punkt halloweeni päevaga, mil tehti üheskoos küünlaid, näo- ja hennamaalinguid, vaadati õudusfilmi ning õpiti halloweeni traditsioonide kohta.

MIS ON MINU JAOKS OLULINE?

Rakvere Avatud Noortekeskuses toimuvad vestlusõhtud Kristiina Isand-Savinskiga.

Järgmised kohtumised:
1. detsember
15. detsember

vanuses 7-11 noortele kell 16.00
vanuses 12 ja vanemad noored kell 17.00

Kui sa tunnend, et soovid rohkem teada iseenda kohta, soovid oskuseid, kuidas mõista paremini iseend ja sealjuures teisi, siis on need kohtumised Sinu jaoks!

Puhkame, arutleme, mängime!

RANK Rakvere Noortekeskus

LAANE VIRU OMAMÄÄRATUSE LIIT

Sisepääs tasuta

JÕULUAJA VALGUSE MÄNG

Rakvere Vallimäel

5., 12., 19., 26. detsember
kell 17.00 ja 18.00

Muusika – Kristjan Järvi valitud teosed (fona)
Heli- ja valgustehnika – Maivel OÜ
Valguslahendus – Remo Sirila ja Romek Sirila

Kõik sündmused ühes kohas: kultuuriraken.visitrakvere.com

Rakvere Vallimägi VABAÕHUKESKUS

Kõik sündmused ühes kohas: kultuuriraken.visitrakvere.com

1. detsember kell 18.00

Koreograafiline installatsioon
"OLMEULMAD: SANCTUM TEXTUM**PÜHAKUDE"

Rakvere Linnavalitsuse valges saalis
Sisepääs tasuta

MENÜ SARE

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Aitame koduloomade varjupaigas elavad kassid ja koerad uude koju

Novembri viimasel nädalavahetusel püstitatakse Rakvere Keskväljakule väike jõulupuud, mida ehivad pildikesed Rakvere koduloomade varjupaigas kodu otsivatest kassidest ja koertest. Iga pildi tagaküljel on ka looma tutvustus.

Tule vaata – kui tunnend pilte vaadates ära selle õige, jäta tema nimi meelde ja lepi varjupaigaga telefoni teel (5303 0364) aeg kokku, et minna südamesse pugunud loomaga kohtuma. Ehk saad just Sina pakkuda päris kodu mõnele kassile või koerale? Kuid ära unusta, et looma võtmise peab olema kaalutletud otsus ning loom ei ole mõeldud üllatuskingituseks, sest looma võtmisega kaasneb vastutus.

Eesti Veterinaarmeditsiini Üliõpilaste Seltsi (EVÜS) poolt korraldatud heategevuslik jõulupuude projekt valmis koostöös erinevate linnade koduloomade varjupaikadega. Detsembris püstitatakse varjupaigaloomade piltidega ehitud pisikesed kuusepuud juba 11 linnas üle Eesti.

Tänavu toimub projekt juba kuuendat korda. Eesmärk on juhtida inimeste tähelepanu varjupaikades olevatele loomadele, kes on otsimas uut kodu. Projekti idee ei ole innustada inimesi ostma

loomu emotsiooni põhised, vaid julgustada neid, kes on teinud kaalutletud otsuse, võtma oma lemmik just varjupaigast.

Septembris ja oktoobris leidsid Rakvere loomade varjupaigast uue kodu 18 kassi ja 7 koera.

2021. aastal jaanuarist novembri alguseni on uue kodu leidnud 94 looma (67 kassi ja 27 koera). Koju tagasi on jõudnud 6 looma (2 kassi ja 4 koera).

Foto: Rakvere Linnavalitsus

Kodu otsivad nii kassid kui koerad.

Lääne-Virumaa Keskraamatukogu kutsub külla!

3D tekstiilnäitus „Üle silmapiiri...“

Jaluta vikerkaareteel ja vaata üle silmapiiri!

Alates 6. detsembrist näeb Lääne-Virumaa keskraamatukogu 1. korrusel disainer Liivi Leppiku modernset tekstiilikut. Esitletud on paljudes värvides kolmemõõtmelisi kivikangaid ja erinevates kombineeritud tehnikates tekstiil-

pilte. Disainihuvilistel on võimalik näitusel esitletavaid pilte enesele ka broneerida. Näitus jääb avatuks 28. jaanuarini. www.visioontekstiil.com

Kirjanduslik kohtumine

3. detsembril kell 17.30 kohtumisõhtu kirjanikepaari Eva ja Indrek Koffiga.

Teatris liiguvad inglid ja lepatriinud

Detsembris saab Rakvere teatris näha kaht värsket jõululugu.

Esimene on lavastus soovunelmatest, kus mõtteid ja tundeid väljendatakse tantsukunsti kaudu.

Koos näitlejatega loodud tantsulavastus „Ingel“ kirjeldab sündmusi ja paiku, millele mõeldes saab hing tiivad. Visuaalteatri elemente ning mitmeid meediume kasutav lavastus kujutab reaalseid inimesi ja nähtamatut maailma nende kõrval.

Koreograafid Tiina Ollesk ja Renee Nõmmik (külalistena Fine5 Tantsuteatrist) on „Inglis“ inspiratsiooni saanud Wim Wendersi, Peter Handke, Max Richteri ning lavastuses osalevate näitlejate lugudest.

Laval on Grete Jürgenson, Jaane Kimmel, Ülle Lichtfeldt, Madis Mäeorg, Imre Öunapuu ja Volli Käro.

Teine uuslavastus on alates lasteaiaaastast sobiv „Lepatriinude jõulud“, kus kõigil on võimalus end taas lapsena tunda.

Janno Põldma tuntud loos läheb lepatriinu Tim ühel lumisel jõululaupäeval külla oma sõbrale Miale, kes elab kuuse otsas. Sündmuste keerises satuvad nad aga täiesti võõrasse kohta – toaputukate juurde.

Lavastaja Urmas Lennuki sõnul on „Lepatriinude jõulud“ mingil kujul nagu laste „Romeo ja Julia“ lugu, kus kaks väikest lepatriinut jõuavad üksteisest hoolides ja üksteist hoides pärast seiklusi korteriputukate juures kodusesse metsa tagasi.

Lavastuses mängivad Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia teatrikunsti 14. lennu tudengid Saamuel Pilpak, Germa Toonikus, Maria Valk, Luisa Lõhmus, Theodor Tabor, Pirte Laura Lember, Erko Sild ja Johanna Vaiksoo.

Lavastus „Ingel“ esietendub 10. detsembril Rakvere Teatri väikses saalis. „Lepatriinude jõulud“ tulevad lavale 8. detsembril Rakvere Teatri suures saalis. Mõlemat lavastust mängitakse vaid kuni 21. detsembrini.

Kõik sündmused ühes kohas: kultuuriraken.rakvere.ee

Rakvere Kultuurikeskuse ball
ANNE VESKI

15. jaanuar kell 20.00
Uksed avatakse kell 19.30

-AIATUD KOHVIK-

PILETILEVI Pilet Piletilevis 10€ ja kohapeal 15€.

Kõik sündmused ühes kohas: kultuuriraken.visitrakvere.com

Uusaastakontsert
MAARJA-LIIS ILUS ja JAKKO MALTIS

7. jaanuar kell 19.00
Rakvere Kultuurikeskuses

PILETILEVI Pilet Piletilevis 8€ ja kohapeal 10€